

GEZ
(REJ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**KLASZTOR EWANG. DIAKONIS I KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY
OB. KOŚCIÓŁ PW. NIEPOKALNEGO POCZĘCIA NMP,
DOM PARAFIALNY, DOM KSIĘŻY EMERYTÓW**

2. Czas powstania

I. 60-90. XIX w.
(neogotyck)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny założenia z lotu ptaka od zachodu

Widok ogólny założenia z lotu ptaka od północnego wschodu

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Katedralna 35-39
p-ta 78-100
nr dz. 279, 344, obr. 12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzegi**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

rejestr zabytków:

A-1401* (dawny numer 1215)

decyzja z dn. **27.01.1998 r.**

* przepisany do księgi rejestru woj. zachodniopomorskiego pod nr A-1401 zawiadomieniem ZWKZ z dn. 22.05.2015 r. jako:

zespół budynków dawnego ewangelickiego Klasztoru Diakonis: kościół rektoralny, dom parafialny i Dom Księży Emerytów

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków

na podstawie Zarządzenia Nr 87/14

Prezydenta Miasta Kołobrzeg, z dn. 21.10.2014 r.

(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22,

z dn. 26.08.2022 r.)

Widok elewacji skrzydła zachodniego, od strony ul. Katedralnej

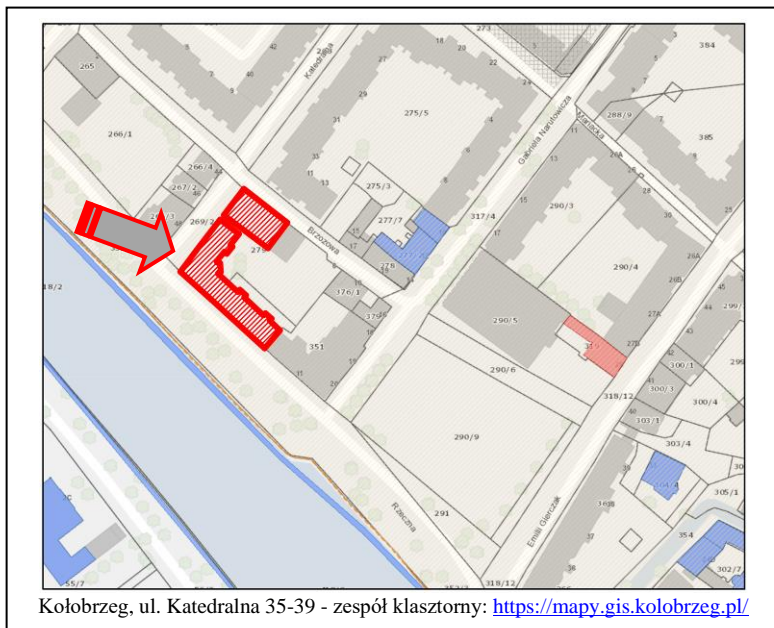

Fragm. elewacji dziedzińcowej z narożnym ryzalitem

8. Historia, opis i wartości

Konwent diakonis konsekrowano 6.04.1886 r. Przeznaczony był dla niezamężnych córek szlacheckich i mieszczańskich, podlegał władzom prowincji pomorskiej. Kościół powstał w 1832 r., zabudowania konwentu w l. 1889-1895. Klasztor funkcjonował do końca II wojny światowej.

W 1945 r. o. P. Maciejowski, franciszkanin z Niepokalanowa utworzył tu pierwszą parafię katolicką w polskim Kołobrzegu, a zabudowania mieszkalne przeznaczono na klasztor franciszkański. W l. 50. XX w. zostały one odebrane i zaadaptowane przez władze miejskie na mieszkania komunalne. W pocz. l. 90. XX w. zwrócone kościołowi katolickiemu. Obecnie mieszczą kościół rektoralny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, siedzibę parafii, Dom Księży Emerytów. Zespół zabudowy dawnego klasztoru ewangelickiego położony jest w południowej części Starego Miasta, zajmuje zachodnią część kwartału wydzielonego ulicami: Katedralną, Rzeczną, Brzozową i G. Narutowicza. Po stronie północnej usytuowany jest kościół, a zespół poklasztorny to odrębna, dwuskrzydłowa budowla na rzucie odwróconej litery „L”, z fasadami od ulicy Katedralnej (7-osiowa) i Recznej (19-osiowa). Całość wraz z kościołem tworzy wewnętrzny dziedziniec z wjazdem od strony ul. Brzozowej. Budynek zakonne wymurowane są z cegły, o zwartych, wydłużonych, dwukondygnacyjnych bryłach, nakrytych dachami siodłowymi. Elewacje ujednolicone, w neogotyckim kostiumie stylowym, o symetrycznie powtarzających się podziałach segmentowych i bogatym ceramicznym wystroju (gzymsy, fryzy płycinowe, plecionkowe, arkadkowy podokapowy). Osie boczne i centralne podkreślają wystawki dachowe z trójkątnymi szczytami (z blendami, rozetami i sterczynami). Wejścia główne rozmieszczone są od strony dziedzińca, w dwuosiowych ryzalitach, również zwieńczonych szczytami ze sterczynami. Układ wnętrz dwutraktowy, częściowo współcześnie przekształcony. Neogotycki zespół zabudowań poklasztornych, o zachowanej historycznej formie i wystroju elewacji, z otwartą ekspozycją widokową od strony bulwarów nadrzecznych, znacząco waleoryzuje śródmiejską przestrzeń.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Opólny stan zachowania – dobry; kościół i klasztor pod stałą opieką właścicielską; obecnie trwa renowacja elewacji części mieszkalnej założenia.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być uzgadniane z MKZ w Kołobrzegu. **Obowiązuje ochrona prawna w zakresie pełnego zachowania:** /ukształtowania bryły (w tym gabaryty wysokościowe, proporcje wysokości ścian i dachu, forma dachu)/ konstrukcji i materiału budowlanego/ ukształtowania elewacji, w tym rozmieszczenia i formy otworów okiennych, drzwiowych oraz detalu architektonicznego/ stolarki okiennej i drzwiowej, przy wymianie wymagane jest odtworzenie poprzedniej formy i zastosowanie pierwotnego rodzaju materiału/ zasadniczego układu oraz wystroju wnętrza/ bezpośredniego otoczenia obiektu zabytkowego

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty

(autor, data i podpis)

Biuro Dokumentacji Zabytków

w Szczecinie

Maria Witek

10.2024

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków